

Netwerk tegen Armoede
Vooruitgangstraat 323 bus 6 - 1030 Brussel / tel. 02-204 06 50 / fax : 02-204 06 59
info@netwerktegenarmoede.be / www.netwerktegenarmoede.be

Advies 'Invaliditeit en participatie' **2 juli 2013**

Arm maakt ziek, ziek maakt arm. Veel mensen in armoede kampen op een bepaald moment in hun leven wel met gezondheidsproblemen, fysieke beperkingen en/of psychologische problemen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat een beduidend deel van mensen in armoede uit de verenigingen ooit op invaliditeit hebben gestaan of er nog op staan. Hoewel een invaliditeitsuitkering in vergelijking met een leefloon en een werkloosheidsuitkering een betere inkomensbescherming verzekert, plaatsen mensen in armoede kanttekeningen tegenover invaliditeit. Mensen op invaliditeit¹ geven immers aan zich actief te willen inzetten voor zichzelf maar ook voor de maatschappij. Dit blijkt echter niet altijd zonder slag of stoot te gaan.

Invaliditeit, een tweesnijdend zwaard

Mensen op invaliditeit hebben vaak gemengde gevoelens tav het statuut. Enerzijds erkent het statuut de ziekte van de persoon en beschermt hem tegen het inkomensverlies, ten gevolge van de arbeidsongeschiktheid. Tegelijkertijd wordt het ook ervaren als een afwijzing, afgeschreven voor de arbeidsmarkt en de maatschappij.

Velen willen zich nog actief inzetten maar worden beperkt omwille van hun gezondheid. De wisselvalligheid van of de beperktheid in het functioneren, belemmert hen in hun participatie en engagement. Naast de objectieve beperkingen van hun ziektebeeld, wordt dit 'niet mee kunnen' ook versterkt door het statuut. Invaliditeit bevestigt de arbeidsonbekwaamheid. Het wordt echter vaak ervaren als een veroordeling, dat ze ook niet meer MOGEN meedoen.

Nochtans bestaan er tal van alternatieve participatiemogelijkheden zoals vrijwilligerswerk, progressieve werkhervatting, arbeidszorg, opleiding... Mensen op invaliditeit zijn echter onvoldoende geïnformeerd hierover. Bovendien is de vrees voor controle of schraping groot.

'Bij ons in het grootwarenhuis, was er een draaiorgenspeler. Die stond op invaliditeit maar is geschorst omdat hij dat niet had aangegeven bij het RIZIV.' (De Springplank, Sint-Niklaas)

'Kinderen opvangen, helpen bij de burens... ik mag dat niet, ik ben constant in overtreding. De schrik om verklikt te worden bij de arbeidsinspectie is te groot, ik doe dat niet.' (Recht-Op-Kiel)

Dit leeft vooral bij mensen met aandoeningen die eerder wisselvallig of psychisch van aard zijn, en bij

¹ We beperken ons in deze nota enkel tot personen met een invaliditeitsuitkering. Naast een invaliditeitsuitkering, bestaat er immers ook nog inkomensvervangende tegemoetkoming. Dit is bedoelde voor personen die ook erkend zijn als 'arbeidsongeschikt', maar geen recht hebben op een invaliditeitsuitkering.

wie de arbeidsongeschiktheid in twijfel kan getrokken worden. Zij durven hierdoor de stap naar maatschappelijke participatie vaak niet zetten. Binnen het statuut en de huidige regelingen wordt er ook onvoldoende rekening gehouden met die groep personen die in zekere mate wel arbeidsgeschikt zijn maar voortdurend hervallen of voor wie voltijdse tewerkstelling voorgoed uitgesloten is. Voor hen is het huidige invaliditeitsstatuut te rigide, zij zouden baat hebben met een meer flexibel systeem, waarin ze zonder veel gedoe kunnen participeren (op maat) maar tegelijkertijd bij herval gemakkelijk kunnen opgevangen worden door het invaliditeitsstatuut.

Tot slot klagen mensen over de stempel van invaliditeit, waar ze niet meer vanaf geraken. Dat gevoel is ook terecht. Het stigma en de vooroordelen zijn groot. *'Het zijn gehandicapten, zotten en zieken; mensen die niet mee kunnen, die een last zijn voor de maatschappij.'* Uit verschillende verhalen blijkt dat sommigen proberen te vermijden om in het statuut terecht te komen of zo snel mogelijk er terug proberen uit te geraken. Dit gaat dan vaak ten koste van hun gezondheid en/of hun inkomen. Bij mensen die wel in het statuut zitten, heersen er dan weer gevoelens van schaamte, onmacht, onkunde, angst, onbegrip... Ook dit belemmert personen om deel te nemen aan alternatieve participatievormen.

'Uiteindelijk heb ik invaliditeit moeten aanvaarden maar dat was tegen mijn goesting want ik voelde mij "ne zot", vernederd, tekort gedaan. Ik heb dat nooit echt aanvaard, ik voel me nu nutteloos en ik voel me ne last voor de maatschappij. (Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen, Aalst)

'Ik heb zelf bijna een jaar op de ziekenkas gestaan. De mutualiteit vertelde me toen dat ik na een jaar over zou gaan op invaliditeit, maar dat wou ik echt niet. Nee, dan hebt ge een stempel waar ge niet meer vanaf geraakt. Vind dan nog maar eens werk erna. Nee, dat wou ik kost wat kost niet! Ik heb mij dan ook voor het jaar voorbij was, ingeschreven als werkzoekende.' (Recht-Op Kiel)

ADVIEZEN

1. Opwaardering van het statuut tav de publieke opinie maar ook tav personen met invaliditeitsstatuut zelf. Er moet duidelijk gecommuniceerd worden dat mensen met een invaliditeitsstatuut ook nog meetellen in de maatschappij en dat zij mogelijkheden hebben tot maatschappelijke participatie, hetzij via vrijwilligerswerk, arbeidszorg, opleiding, progressieve werkhervatting... Deze participatievormen moeten beter bekendgemaakt en gewaardeerd worden. (ipv argwanend bekeken worden)
2. Mensen op invaliditeit moeten proactief en op een verstaanbare manier informatie ontvangen over het statuut, over de voor- en nadelen hierbinnen, over hun rechten en plichten, de participatiemogelijkheden, maar ook over de verschillende actoren en hun rol. Een stap in de goede richting is alvast het organiseren van een informatief gesprek met de cliënt hierover bij de overgang van ziekte naar invaliditeit. Daarbij dient steeds gecontroleerd te worden in welke mate de cliënt de informatie ook begrepen heeft.
3. Het recht op participatie dient binnen het invaliditeitsstatuut ten volle gerealiseerd te worden. Nog te vaak ervaren personen op invaliditeit immers dat ze niet mee mogen of kunnen participeren. Dit is echter geen pleidooi voor participatieplicht voor mensen met een invaliditeitsstatuut! Invaliditeit erkent de arbeidsongeschiktheid van de persoon en garandeert hem het recht op een menswaardig inkomen. Dit recht mag niet voorwaardelijk gesteld worden aan een of andere vorm van maatschappelijke participatie.

4. Het statuut moet meer flexibiliteit kennen. Het moet een combinatie zijn van een goede inkomensbescherming en de mogelijkheid om toch maatschappelijk actief te blijven

Onduidelijkheid troef

Door een gebrek aan informatie leeft bij veel mensen op invaliditeit het idee dat ze niets meer mogen doen. Meerdere knelpunten liggen aan de basis van de onzekerheid en onduidelijkheid die er heerst binnen invaliditeit.

Het initiatief voor het bekomen van informatie ligt te veel bij personen op invaliditeit zelf. Ze moeten zich zelf actief informeren over hun rechten en plichten, over hun mogelijkheden, over de impact van bepaalde activiteiten op hun statuut en bijgevolg het inkomen.

Daar blijkt zich echter het volgende probleem te stellen. Bij wie kunnen mensen op invaliditeit juist terecht met hun vragen? Mensen weten het niet. Er zijn namelijk verschillende actoren die elk hun rol, expertise, verantwoordelijkheid hebben. Zo is er de mutualiteit, de sociale dienst ervan, de adviserend geneesheer, het RIZIV... Als personen op invaliditeit opnieuw stappen (willen) zetten naar een beroepsopleiding of progressieve werkhervatting, dan komen daar nog een resem andere actoren bij, denk maar aan de VDAB, opleidingsinstantie, werkgever en zijn sociaal secretariaat.... Indien ze informatie willen over hun participatiemogelijkheden, dan moeten ze aankloppen bij de verschillende actoren om een globaal antwoord te krijgen en adequaat geholpen te worden. Dit resulteert echter vaak tot versnipperde en onvolledige informatie. Niemand wordt bovendien verantwoordelijk gesteld om persoon op invaliditeit een volledig en correct antwoord te verschaffen. Spijtig genoeg loopt het hierdoor vaak fout.

'Ik wou graag via progressieve werkhervatting aan de slag gaan als busbegeleider. Omdat er een wachtlijst is, zal ik niet dadelijk aan de slag gaan. Maar de sociale dienst van de mutualiteit raadde me wel aan om bij de adviserend geneesheer al een toelating te vragen voor progressieve werkhervatting. Ik heb die toestemming gekregen maar opeens heb ik problemen met het RIZIV, die betalen mijn uitkering niet meer volledig uit, want volgens hen ben ik zogenaamd al aan het werk.' (Recht-Op Kiel)

Bovendien zijn er verschillende participatievormen, elk met een eigen regelgeving. Soms gaat de participatie ook gepaard met een financiële tussenkomst (bvb. vrijwilligersvergoeding, gedeeltelijk loon...), wat gevolgen kan hebben voor de uitkering of het globale inkomen van de persoon op invaliditeit. De regelgeving en de combinatie van uitkeringen, vergoedingen, premies, ondersteuningsmaatregelen zijn zo complex dat het momenteel moeilijk te voorspellen is welke implicaties participatie heeft voor een persoon en diens statuut en uitkering.

Als je aan progressieve werkhervatting wilt doen en informatie wilt over uw toekomstig inkomen, dan moet je zowel bij de mutualiteit als bij de vakbond / werkgever aankloppen om te weten wat je nu effectief op het einde van de maand zult verdienen. (Vierdewereldgroep MvM, Aalst)

Ook is de regelgeving ontzettend subjectief. Mensen in armoede hebben het gevoel geen lijn te kunnen trekken in hun mogelijkheden en plichten binnen het statuut. De uitvoering van de regelgeving lijkt af te hangen van de interpretatie van de individuele dienstverlener of geneesheer. Vrijwilligerswerk wordt door de ene adviserend geneesheer positief gewaardeerd, door de andere argwanend bekeken. Progressieve werkhervatting wordt soms uitsluitend toegelaten als een tijdelijke opstap naar regulier werk, terwijl het door anderen als een duurzame tewerkstellingsmaatregel op maat van de cliënt wordt gezien. U inschrijven als werkzoekende bij de VDAB kan worden beoordeeld als een reden om geschrapt te worden... Er is ontzettend veel willekeur.

Hierdoor heerst er grote onwetendheid, rechtsonzekerheid, onvoorspelbaarheid op vlak van participatie binnen het invaliditeitsstatuut. Het vormt een tweede groot obstakel om stappen te ondernemen naar participatie.

'In het project Droomjob was er een deelnemer die 6 maand bij een werkgever is tewerkgesteld via progressieve werkhervatting. De werkgever en zijn sociaal secretariaat waren echter niet vertrouwd met de administratie, waardoor het fout liep met het paperassenwerk, waardoor het RIZIV een tijd weigerde een deel van de invaliditeitsuitkering uit te betalen. De deelnemer zat daardoor wel serieus in de financiële problemen. Als hij zelf niet aan de mouw van de werkgever had getrokken, dan had de uitbetaling nog lang kunnen aanslepen'. (Wieder & Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen)

ADVIEZEN

5. Stel één organisatie verantwoordelijk voor het informeren van personen op invaliditeit, waar ze terecht kunnen met hun vragen, waar ze zicht krijgen op de verschillende participatiemogelijkheden, waar ze volledige informatie krijgen over de gevolgen van bepaalde participatievormen (op vlak van statuut, inkomen, fiscaliteit...), waar ze de baten en kosten van de verschillende participatievormen naast elkaar kunnen leggen. Deze organisatie moet ook verantwoordelijk worden gesteld voor de opvolging van individuele dossiers zodat er niet louter algemene informatie wordt geboden maar dat elk individu kan rekenen op informatie op maat.
6. Er is nood aan meer uitwisseling, samenwerking en afstemming tussen de verschillende actoren, zodat de regelgeving rechtlijnig geïnterpreteerd en uitgevoerd wordt door alle actoren, zodat de informatie die geboden wordt volledig is en overeenkomt met de praktijk. Het ontwikkelen van logische stappenplannen en procedures voor de verschillende actoren, realiseren van gegevensuitwisseling en het automatisch regelen en doorgeven van bepaalde zaken of informatie tussen de verschillende actoren kunnen hiertoe bijdragen. Bovenstaande organisatie kan hierin een coördinerende rol spelen.
7. De vrees voor een financiële val is groot. Het Centrum Sociaal Beleid heeft een simulatiemodel ontwikkeld, dat toelaat het inkomen adequaat te berekenen (bij stappen naar werk en progressieve werkhervatting). Investeer in het simulatiemodel van het CSB, zodat het verder ontwikkeld kan worden tot een werkbaar berekeningsinstrument dat gebruikt kan worden door bovenstaande organisatie.

Gebrek aan begeleiding

Het gebrek aan informatie weerhoudt velen om stappen te ondernemen, degene die dat wel doen, botsen dan weer vaak tegen een muur. Er zijn verschillende participatiemogelijkheden. Mensen op invaliditeit kunnen terug stappen zetten naar vrijwilligerswerk, arbeidszorg, opleiding, werk (via progressieve werkhervatting of regulier) maar participatie is voor hen niet zonder gevaren. Elk van deze stappen vereist bepaalde voorwaarden, verplichtingen, te volgen procedures, administratie.... Mensen worden hier onvoldoende op gewezen en tegen beschermd.

'Je moet oppassen met vrijwilligerswerk dat je geen taken doet die je arbeidsongeschiktheid in twijfel kunnen trekken. Bij je aanvraag aan het RIZIV, moet je dus steeds voorzichtig zijn bij het omschrijven van je activiteit.(Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen, Aalst)

'Er is een vrouw in de vereniging die lange tijd op invaliditeit heeft gestaan. Ze voelt zich nu wat beter en voelt nu de muren op haar af komen. Ze wil daarom terug gaan werken, niet per se omdat ze arbeidsklaar is, maar eerder om terug bezig te zijn en haar inkomen wat te verhogen. Ze heeft dit ook gezegd op de mutualiteit en die adviseerden haar zonder meer dat ze zich dan maar moest inschrijven in de werkwinkel.' (Recht-Op Kiel)

Ook missen personen met een invaliditeitsstatuut hier begeleiding in. Ze lijken er alleen voor te staan, bij het zoeken van een geschikte participatievorm, bij de aanvraag bij de geneesheer, bij het paperassenwerk, bij de uitbetaling van de uitkering... Bovendien zijn deze participatievormen vaak gekoppeld aan een zekere vorm van financiële vergoeding of loon... Dit kan voor een deel gecumuleerd worden met de uitkering, maar de regelgeving hierin is vaak erg complex, het gaat gepaard met een administratieve rompslomp... Als een persoon dus dingen onderneemt in zijn nadeel, of als er iets misloopt in de administratie, dan is het zijn eigen verantwoordelijkheid om dit op te lossen.

'Ik werk via progressieve werkhervatting halftijds en zit halftijds op invaliditeit. Een paar maand geleden wou mijn baas me een opslag geven door een verhoging van mijn anciënniteit. Ik kreeg zo een loonopslag van 100 euro netto. Maar toen ik mijn eerste loonbriefje kreeg, bleek mijn inkomen (samen met invaliditeitsuitkering) uiteindelijk 90 euro minder te zijn! Nochtans was ik op voorhand naar de sociale dienst van de ziekteverzekering geweest om advies in te winnen, die hadden me echter verzekerd dat ik niet minder zou krijgen. (Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen, Aalst)

ADVIEZEN

8. Mensen op invaliditeit, die iets willen doen, verdienen begeleiding in hun participatie, door hen wegwijs te maken in de verschillende participatiemogelijkheden, door hen effectief te helpen in het realiseren van de participatie en door hen te ondersteunen in de administratieve verplichtingen die ermee gepaard gaan en hen helpen met het in orde brengen van deze zaken en in lijn te blijven met de regelgeving.
9. Bij fouten of problemen die mogelijks de arbeidsongeschiktheid in twijfel trekken of die tot uitbetalingsproblemen leidt, moet personen op invaliditeit ook kunnen rekenen op hulp en ondersteuning, zodat het probleem snel kan worden rechtgezet of de schade beperkt kan worden.

Terug aan de slag

'Ik heb jaren op invaliditeit gestaan, maar vorig jaar kreeg ik te horen dat ik terug aan de slag moet. Ik begrijp het niet, ik heb problemen aan mijn rug en voeten, waardoor ik tegelijkertijd niet hele dagen kan staan of zitten. Ik werkte vroeger in de sociale werkplaats, maar daar stelden ze vast dat dit niet meer ging en dan hebben ze me doorverwezen naar het RIZIV. Ik heb, toen ik op invaliditeit stond, ook nog arbeidszorg gedaan, maar zelfs daar hebben ze me uiteindelijk naar huis gestuurd omdat ik het tempo op de werkvloer niet aankon. Nu verwachten ze opeens dat ik terug ga werken. Ik weet niet wat ik nog kan doen. Welke werkgever wil mij nog? Ik ben 50+ en heb jaren op invaliditeit gestaan. Ik heb mij ingeschreven in interimkantoren, maar zelfs daar zeggen ze dat ze niets hebben voor mij. Ondertussen ben ik al een jaar werkzoekend en ik heb welgeteld één contact gehad met de VDAB. Ik sta er helemaal alleen voor maar ondertussen daalt mijn werkloosheidsuitkering wel. Binnenkort krijg ik nog maar 400 euro, dan hang ik helemaal af van mijn partner.' (Roeselare)

De verenigingen stellen vast dat het behoud van het invaliditeitsstatuut vaker wordt herzien en teruggedraaid. Tal van mensen die al jaren op invaliditeit staan worden nu geschrapt en worden geacht terug te gaan werken, terwijl men in de vereniging zelden een verbetering ziet in de gezondheid, fysieke of psychische mogelijkheden van de persoon.

Naar de reden voor de schrapping is het vaak raden. Vraag is of het mogelijks komt door actieve deelname aan vrijwilligerswerk of andere participatievormen? Dit kan niet de bedoeling zijn, het doen van vrijwilligerswerk is door het vrijblijvend en onbetaald karakter immers verre van regulier werk.

Bovendien staat na de schrapping 'de voormalige invalide' alleen in zijn zoektocht naar werk, een schande volgens de verenigingen.

Mensen kampen vaak nog steeds met gezondheidsproblemen of fysieke beperkingen. Het vinden van een 'job op maat' is dus verre van evident. Ook roept het gat in de professionele loopbaan en de stempel van invaliditeit heel wat vooroordelen en weerhoudendheid bij werkgevers op. Ze willen het risico niet nemen en zijn ook onvoldoende op de hoogte van mogelijke tewerkstellingsmaatregelen, loonpremies, begeleidingsvormen die dit risico minimaliseren.

Ook heeft de transitie van statuut een psychologische impact voor de nieuwe werkzoekende. Jaren hebben mensen op invaliditeit gehoord dat ze niet meer mee kunnen op de arbeidsmarkt, vaak duurt het ook lang vooraleer ze zich hierbij neerleggen en andere vormen van maatschappelijke participatie doen. De verandering in statuut naar werkzoekende vereist dan ook een hele psychologische omwenteling. Opeens worden ze wel terug geacht mee te kunnen op de arbeidsmarkt, moeten ze wel terug werk vinden, is er weer de sociale druk om terug snel aan de slag te gaan. Daarnaast ervaren ze tegelijkertijd dat de zoektocht verre van vanzelfsprekend is, door het gebrek aan jobs op maat en de vooroordelen van werkgevers tav personen op invaliditeit.

De overleggroep gelooft in het recht op arbeid ook voor mensen op invaliditeit, maar er is hier geen sprake van tewerkstelling. Mensen met een kwetsbare positie lijken vanuit besparingsoverwegingen of vanuit een blinde activeringsdrang uit de bescherming van het invaliditeitsstatuut te worden gehaald, daarbij komen ze niet terecht in een job maar in een eenzame, frustrerende, uitzichtloze zoektocht naar werk, die gedekt wordt door een armzalige uitkering (werkloosheid of leefloon).

Mensen in armoede vinden herintegratie naar werk belangrijk maar merken omwille van bovenstaande redenen dat de transitie van invaliditeit naar werk, niet vanzelfsprekend is. Progressieve werkhervatting lijkt kansen te bieden om dit probleem op te lossen en een zachte transitie mogelijk te maken. Deze maatregel laat personen op invaliditeit toe om een job te vinden, aangepast aan hun mogelijkheden en toch beschermd te blijven voor herval. Ook biedt het kansen om te experimenteren, om te zien welke mogelijkheden er wel nog zijn op de arbeidsmarkt. Het kan als opstap naar regulier werk gebruikt worden, tegelijkertijd wordt progressieve werkhervatting ook gewaardeerd door mensen in armoede als alternatieve tewerkstellingsmaatregel voor personen op invaliditeit voor wie voltijdse tewerkstelling voorgoed uitgesloten is. Het voordeel is dat de persoon in het invaliditeitsstatuut blijft, dus beschermd blijft, kan blijven rekenen op een uitkering, maar tegelijkertijd ook zijn inkomen kan verhogen zonder voltijds aan de slag te gaan. En dat is belangrijk voor sommigen:

'Ik ben van die invaliditeit zelf er ook echt op achteruitgegaan, want je mag niks doen. Vrijwilligerswerk mag nu wel, maar ik wil geen vrijwilligerswerk, ik wil betaald worden voor hetgeen ik doe!' (Recht-Op Kiel)

Toch zijn er wel nog enkele problemen/ bedenkingen met de maatregel.

- Het is onvoldoende bekend bij mensen met een invaliditeitsuitkering en bij werkgevers.
- Progressieve werkhervatting wordt niet eenduidig toegepast. De maatregel wordt in de praktijk vaak verengd als een graduele opstap naar regulier werk. Terwijl de maatregel wettelijk gezien ook ruimer toegepast kan worden. Voor mensen met een invaliditeitsuitkering, voor wie volledige tewerkstelling voorgoed uitgesloten is, kan dit een waardig alternatief zijn. Misschien dat 'toegelaten arbeid' in die zin een juistere benaming is dan 'progressieve werkhervatting'.
- Bij elke tewerkstelling moet er goedkeuring worden gevraagd aan de adviserend geneesheer. Daarbij moet de jobinhoud en de werkplaats gecontroleerd worden. De procedure is intensief voor de werkzoekende. Bij interimwerk en tijdelijke jobs wegen de baten in die zin niet op tegen de kosten. Bovendien is de procedure tijdrovend. Dit belemmert een snelle aanwerving waardoor de job vaak al aan een andere werkzoekende gegeven is. Het KB sinds 12 maart 2013 waardoor deze toelating niet meer vooraf gegeven moet worden, maar ook kan terwijl de werkhervatting al bezig is, biedt hopelijk soelaas.
- Progressieve werkhervatting is complex in regelgeving, impliceert een cumul van uitkering en loon, en gaat gepaard met een administratieve rompslomp. Het schrikt werkgevers af, het zorgt voor problemen bij het paperassenwerk, en leidt geregeld tot uitbetalingsproblemen en berekeningsfouten waardoor de werknemer met een invaliditeitsuitkering (tijdelijk) financieel in de penarie komen te zitten.
- Het vereist de nodige flexibiliteit van de werkgever en de werkvloer. Er is echter een tekort aan jobs op maat.

ADVIEZEN

10. Voer onderzoek naar mogelijke toename in schrappingen en hoe de effectieve transitie van invaliditeit naar werk(loosheid) in de praktijk verloopt

11. Garandeer een warme overdracht van invaliditeit naar werkloosheid of werk, van RIZIV naar RVA en mutualiteit naar VDAB/ OCMW
12. Werkzoekenden, die geschrapt zijn uit invaliditeit, moeten kunnen rekenen op een snel onthaal en goede begeleiding van de VDAB naar werk. Als er ondanks een intensief begeleidingstraject nog steeds geen stappen vooruit zijn gezet richting werk en de VDAB en diens partners niet geloven in de arbeidskansen van de werkzoekende in kwestie, dienen zij de werkzoekende alsnog te ondersteunen in het herbekomen van het invaliditeitsstatuut.
13. VDAB dient bij begeleiding van werkzoekenden met een invaliditeitsstatuut erop toe te zien dat ze geen stappen ondernemen, zonder op de hoogte te zijn van de gevolgen en zonder de nodige maatregelen te treffen bij de mutualiteit, adviserend geneesheer...
14. Maak progressieve werkhervatting beter bekend, zowel als opstapmaatregel of als tewerkstellingsalternatief, en dit bij zowel de cliënten, de adviserend geneesheer, als werkgevers. Verminder de administratieve rompslomp, door het vereenvoudigen van de administratie, door informatie en ondersteuning te bieden in het papierwerk, door te wijzen op andere mogelijke voordelen die kunnen gecumuleerd worden met deze maatregel.
15. Creëer meer jobs op maat binnen sociale economie en de reguliere economie en met een grotere diversiteit in jobinhoud. Momenteel zijn de meeste jobs binnen sociale economie, gericht op fysieke arbeid en voltijdse tewerkstelling